

Г.С.М. Ковбасенко 12/16/17

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра світової літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія світової літератури. Історія зарубіжної літератури

спеціальність: 035 Філологія

спеціалізація: 035.01 Українська мова та література

освітня програма: Українська мова і література

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

2017– 2018 рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програму №	<u>12 16 / 14</u>
<u>Жильцов</u> (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ініціали)
«	» 20 <u>14</u> р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія світової літератури : Історія зарубіжної літератури» для студентів I курсу за спеціальністю:035 Філологія, спеціалізація: 035.01 Українська мова ті література.

освітня програма : Українська мова і література 2017 р. – 26 с.

Розробник: **Юрій Іванович Ковбасенко**, завідувач кафедри світової літератури, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від “_06”_вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри

_____ (Ю.І. Ковбасенко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програма на перезатвердження.

Години відповідають робочому навчальному плану.

Заступник директора

_____ (Л.І. Зяць)

УДК 378.1(073)

ББК 74.580

К 72 Історія зарубіжної літератури: програма навчальної дисципліни. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 26 с.

Укладач: **Юрій Іванович Ковбасенко**, завідувач кафедри світової літератури, кандидат філологічних наук, професор

Рецензенти:

Содомора Андрій Олександрович, професор кафедри класичної філології Львівського національного університету ім. Івана Франка, доктор філологічних наук, професор

Тверігінова Тетяна Іванівна, заступник завідувача кафедри світової літератури Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент

ББК 74.580

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	8
III. Програма:	
<i>Змістовий модуль I. Література Давньої Греції</i>	9
<i>Змістовий модуль II. Література Давнього Риму.</i>	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія зарубіжної літератури»	12
V. Плани семінарських занять.	13
VI. Елективний блок (завдання для самостійної роботи студентів).	17
VII. Карта самостійної роботи студента.	24
VIII. Система поточного і підсумкового контролю навчальних досягнень студентів.	24
IX. Методи навчання.	27
X. Методичне забезпечення курсу	27
XI. Підсумковий моніторинг.	28
XII. Рекомендована література.	30

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма дисципліни «Історія зарубіжної літератури» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на кафедрі світової літератури на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для спеціальності «Філологія» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Історія зарубіжної літератури», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Історія зарубіжної літератури» є складовою частиною дисциплін фахового циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації.

Мета курсу – дати бакалаврам необхідний обсяг фахових компетентностей для опанування ними курсу «Історія зарубіжної літератури».

Головні завдання курсу:

- репрезентація літературного і культурного процесу доби Античності;
- аналіз та інтерпретація знакових творів давньогрецької (еллінської) і давньоримської літератур;
- фахова підготовка студентів до викладання навчальної дисципліни «Зарубіжна література» (період – доба Античності) у навчальних закладах різного типу.

У процесі семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **опановують уміння та навички:**

1. Сприймати явища античної літератури в контексті світового літературного і культурного процесу.
2. Аналізувати та інтерпретувати архаїчні художні тексти в синхронічному і

діахронічному аспектах у літературному та культурологічному контексті.

3. Здійснювати філологічний і компаративний аналіз античних літературних творів, простежувати їхнє літературне та культурне відлуння (в т. ч. і в українському літературному процесі).
4. Опрацьовувати фахову літературу та інформаційні джерела (у т. ч. Інтернетні ресурси) з античної літератури.
5. Аналізувати та давати експертну оцінку підручникам і навчальним посібникам із античної літератури та культурології.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 30 год., із них 2 год. – лекції, 10 год. – семінарські заняття, 2 год. – практичних занять. 2 год. – самостійна робота студентів.,2 год. – модульний контроль., 12 год. – семестровий контроль.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес вивчення студентами вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні світового літературного процесу доби Античності, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс:	Спеціальність, Спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 1 кредити</p> <p>Змістові модулі: 2 модулі</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): 30 годин</p> <p>Тижневих годин: 2 години</p>	<p>Спеціальність: 035 Філологія</p> <p>Спеціалізація : 035.01 Українська мова та література</p> <p>Освітня програма : Українська мова і література</p> <p>Освітній рівень :перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 1.</p> <p>Семестр: 1.</p> <p>Аудиторні заняття: 30 годин, з них:</p> <p>Лекції (теоретична підготовка): 2 годин</p> <p>Семінарські заняття: 10 годин</p> <p>Практичні заняття: 2 години</p> <p>Самостійна робота: 2 годин</p> <p>Модульний контроль: 2 години</p> <p>Семестровий контроль: 12 годин</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Семестровий контроль	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I.									
Література Стародавньої Греції									
1.	Вступ. Загальна характеристика і періодизація античної літератури. Давньогрецький епос			2	2	2	12	2	
2.	Давньогрецький епос					4			
3- 4	Давньогрецька лірика Давньогрецька драма. Література доби римського панування								
5- 6	Давньогрецька трагедія Давньогрецька комедія					4			
Разом		30	14	2	2	10	12	2	2

ІІІ. ПРОГРАМА¹

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

ЛІТЕРАТУРА СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ

Лекція 1. Вступ. Загальна характеристика і періодизація античної літератури.

Давньогрецький епос (2 год.)

Антична література: хронотоп, періоди, домінуючі риси, головні постаті. Загальна характеристика та періодизація давньогрецької літератури.

Еллінський фольклор і міфотворчість. Основні цикли (кікли) еллінських міфів та їхній вплив на літературу.

Загальна характеристика архаїчного періоду еллінської літератури. «Гомерівське питання». Гомер. «Іліада»: історична основа, проблематика, система образів, художні особливості. Гомер. «Одіссея»: проблематика, система образів, художні особливості.

Дидактичний епос. Гесіод. Поема «Роботи і дні»: проблематика, система образів, художні особливості.

Езоп - легендарний античний байкар. Його роль у розвитку жанру байки у всесвітній літературі.

Пародійний епос. «Батрахоміомахія» - пародійна паралель до «Іліади». Питання про авторство «Батрахоміомахії».

Основні поняття теми: «антична література», «еллінська література», «елліністичний період еллінської літератури», «аттичний період античної літератури», «міфологічний кікл», «гомерівське питання», «формульний стиль», «ретардація»; «дидактичний епос», «езопова мова» і дидактичний епос, «пародійний епос».

Семінар 1. Давньогрецький епос (6 год.)

Еллінська лірика, її провідні жанри та найголовніші представники.

Особливості творчості Сапфо. Особливості творчості Алкея. Особливості творчості Архілоха. Особливості творчості Тіртея. Особливості творчості Алкмана. Особливості творчості Анакреонта.

Основні поняття теми: «мелос», «монодична лірика», «сольна лірика», «хорова лірика», «ямби», «елегія», «ембатерія», «пеан», «дифірама».

¹ За необхідності деякі із репрезентованих тем можуть об'єднуватися в межах тематичних блоків без порушення логіки подачі навчального матеріалу.

Походження та особливості еллінської драми. «Поетика» Арістотеля і теорія драми (зокрема – поняття «катарсис», «мімезис»).

Еллінська трагедія. «Батько трагедії» Есхіл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Прометей прикутий» («Перси», або трилогії «Орестея» – одного твору за вибором студента).

Софокл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Едіп-цар/тиран» (або «Антигона» – за вибором студента).

Еврипід. Проблематика, композиція, система образів, літературне відлуння трагедії «Медея» (або «Іпполіт» – за вибором студента).

Еллінська комедія: джерела та особливості. Найвидатніші еллінські комедіографи та їхні найвідоміші твори.

Рання («політична») аттична комедія. Арістофан. Проблематика, система образів комедії «Лісістрата» (або «Хмари», «Жаби», «Вершники» – однієї, за вибором студента).

Пізня («сімейно-побутова») аттична комедія. Менандр. Загальна характеристика комедії «Третейський суд» (або «Відлюдник» - за вибором студента).

Еллінська література доби римського панування. Плутарх. Нарис життя та особливості творчості. Загальна характеристика «Порівняльних життєписів».

Основні поняття теми: «драма», «катарсис», «мімезис», «трагедія», «комедія», «рання аттична комедія», «пізня аттична комедія», «буколіка».

Семінар 2. Давньогрецькі трагедія та комедія (4 год.)

Схилок античної літератури. Пізній античний роман. Лонг. Психологічний пасторальний (буколістичний) роман «Дафніс і Хлоя»: стилістичні особливості, проблематика, система образів.

Апулей. Роман «Золотий вісюк»: загальна характеристика.

Загальна характеристика античної літератури, її історичне значення. Найвидатніші українські перекладачі античних авторів.

Основні поняття теми: «буколіка», «пастораль», «літературні впливи та запозичення», «культурне відлуння», «література-донор», «література-реципієнт».

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія зарубіжної літератури»

Разом: 30 год., із них: 2 год. – лекції, 10 год. – семінарські заняття, 2 год. – самостійна робота, 2 год. – модульний контроль, 2 год. – практичні заняття, 12 год. – семестровий контроль.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII
Модулі	Змістовий модуль I						
Назва модуля	Література Давньої Греції						
Кількість балів за модуль	96 балів						
Лекції	1						
Теми лекцій	Вступ. Загальна характеристика та періодизація античної літератури (1 бал)						
Семінарські заняття	Давньогрецький епос. (1+10 балів) Давньогрецька лірика(1+10 балів) Давньогрецькі трагедія та комедія.(2+20 балів) Римська лірика(1+10 балів)						
Практична Робота	Тема 1 Пародійний (“Батрахоміомахія”) і дидактичний епос (Гесіод. Езоп) (1+10 балів)						
Самостійна робота	Тема 1 (5 балів)						
Модульний контроль	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)						

Разом – 97 бали (коефіцієнт – 1,61)

У. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ЛІТЕРАТУРА СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ

ТЕМА 1: ДАВНЬОГРЕЦЬКИЙ ЕПОС

План

1. Головні цикли (кікли) давньогрецьких міфів і пантеон богів.
2. Еллінська міфологія та гомерівський епос.
3. Міфологічна основа, проблематика, система образів і художні особливості “Іліади” Гомера.
4. Проблематика, система образів і художні особливості “Одіссеї” Гомера.
5. Гомерівське питання в сучасному літературознавстві.

Практичне завдання

1. Проаналізувати уривок “Іліади” “Щит Ахілла” (пісня 18, вірші 478-617), довести, що поема Гомера – “енциклопедія життя Еллади”.
2. Знайти в тексті “Одіссеї” (уривок “Одіссеї у кіклопа Поліфема”: пісня 9, вірші 181-566) втілення ідеї засудження хаосу і свавілля; оспівування людського розуму і винахідливості

Джерела:

- Гомер. “Іліада” (повний текст у будь-якому виданні)
- Антична література: Хрестоматія / Упор. О.І.Білецький (у будь-якому виданні)
- Антична література // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури, 1998. – № 1. – С.14-17

Моніторинг

Тестування за модулем

ТЕМА 2: ДАВНЬОГРЕЦЬКА ЛІРИКА

План

1. Провідні різновиди (пісенна-декламаційна; монодична-хорова; елегія-ямби і т.д.) еллінської лірики.
2. Відомості про життя і особливості творчості (на м-лі конкретних ХТ) **Тіртея**.
3. Відомості про життя і особливості творчості (на м-лі конкретних ХТ) **Архілоха**.

4. Відомості про життя і особливості творчості (на м-лі конкретних ХТ)

Алкмана.

5. Відомості про життя і особливості творчості (на м-лі конкретних ХТ) **Алкея.**

6. Відомості про життя і особливості творчості (на м-лі конкретних ХТ) **Сапфо.**

7. Відомості про життя і особливості творчості (на м-лі конкретних ХТ) **Анакреонта.**

8. Літературне (культурне) відлуння еллінської лірики (анакреонтика, ямбічна поезія, елегія тощо; перегук сюжетів і мотивів: “Сплять усі верховини гірські” (Алкман) – „На всі вершини ліг супокій...” (Й.В.Гете) – “Горные вершины спят во тьме ночной” (М.Ю.Лермонтов) і т.д.).

Практичне завдання

Проаналізувати текстуально один із віршів еллінських ліриків, визначити його провідну думку і специфіку використання конкретних художніх засобів.

Джерела:

- Антична лірика (у будь-якому виданні)
- Антична література: Хрестоматія / Упор. О.І.Білецький (у будь-якому виданні)
- Антична література // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури, 1998. – № 1. – С.31-36.

Моніторинг

Читання студентом обраного еллінського вірша напам'ять.

Додаток (матеріали для компаративного аналізу)

<p>Алкман (VII ст. до н.е.) Сплять усі верховини гірські й стрімчасті скелі, Всі байраки, всі провалля, Нори, де плазуни, що їх чорна земля зростила, Робуче плем'я бджіл, хижий звір у пущі, Страховищ у глибинах моря сон пойняв, Крила поскладавши, в вітах поснулоптаство... (Переклад Г. Кочура)</p>	<p>Й.В.Гете (1749–1832) На всі вершини ліг супокій. Вітрець не лине В імлі нічній. Замовкпташиний грай. Не чути шуму бору. Ти теж спочинеш скоро – Лиш зачекай. (Переклад М.Бажана)</p>	<p>М.Ю.Лермонтов (1814-1841) Из Гете Горные вершины Спят во тьме ночной; Тихие долины Полны свежей мглой; Не пылит дорога, Не дрожат листы... Подожди немного, Отдохнешь и ты. 1840</p>
--	--	---

ТЕМА 3: ДАВНЬОГРЕЦЬКА ТРАГЕДІЯ

План

1. Особливості та джерела еллінської трагедії (діонісійські свята, міфологія (зокрема – Елевсинські містерії) тощо).
2. Семантика й етимологія терміну “трагедія”: варіанти тлумачення.
3. «Поетика» Арістотеля і теорія драми (зокрема – поняття «катарсис», «мімезис»).
4. «Батько трагедії» Есхіл. Життєвий шлях і особливості творчості. Трилогія про Прометея та її міфологічні джерела (поліваріативність міфу та його трансформація Есхілом).
5. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Прометей прикутий».
6. Прометей – вічний образ світової літератури (Байрон, Шевченко, Леся Українка (“донька Прометея”) та ін.).

Практичне завдання

1. Знайти у тексті трагедії “Прометей прикутий” відомості про конкретні діяння Прометея як культурного героя, порівняти їх з різними варіантами міфу про Прометея.
2. Визначити й зачитати на семінарі ключові фрагменти “Поетики” Арістотеля, де йдеться про античну трагедію.

Джерела:

“Антична драма” (у будь-якому виданні)

- Антична література: Хрестоматія / Упор. О.І.Білецький (у будь-якому виданні)
- Антична література // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури, 1998. – № 1 (Драма – С.36-42; Трагедія – С.43-50).

Моніторинг

Читання напам’ять і тлумачення визначення трагедії Арістотелем (від слів “...трагедія – це відтворення витонченою мовою...” до слів “...очищення подібних афектів”; “Поетика”, розділ VI).

ТЕМА 4: ДАВНЬОГРЕЦЬКА КОМЕДІЯ

План

- ✓ Джерела еллінської комедії (діонісійські свята, міфологія, звичаї, фалічні пісні, викривальні куплети тощо). Семантика і етимологія терміна “комедія”: варіанти тлумачення.

I. Давня аттична комедія. 15етровій15

1. Давня аттична (політична) комедія, її характерні ознаки.
2. Життєвий шлях і особливості творчості 15етровій15і. Сміливість критики в його комедіях (на прикладі однієї з комедій).
3. Проблематика, система образів комедії «15етровій15і15» (або «Хмари», «Жаби», «Вершники» – однієї, за вибором студента).

II. Нова аттична комедія. Менандр

4. Нова («сімейно-побутова») аттична комедія. Менандр як її найяскравіший представник (сенсаційність сучасних знахідок творів Менандра).
5. Втрата новою аттичною комедією політичної гостроти, її сімейно-побутові конфлікти (на прикладі однієї з комедій).
6. Культурне відлуння творів Менандра (пізніші запозичення його сюжетів і образів письменниками, життя Менандрових схем у сучасній масовій культурі).
7. Загальна характеристика комедії Менандра «Третейський суд» (або «Відлюдник» - за вибором студента).

Практичне завдання

- Знайти у тексті трагедії “Прометей прикутий” відомості про конкретні діяння Прометея як культурного героя, порівняти їх з різними варіантами міфу про Прометея.
- Визначити й зачитати на семінарі ключові фрагменти “Поетики” Арістотеля, де йдеться про античну трагедію.
- Навести конкретні приклади життя знахідок Менандра у сучасній масовій культурі^{2**}.

Джерела:

- “Антична драма” або “Антична комедія” (у будь-якому виданні)
- Антична література: Хрестоматія / Упор. О.І.Білецький (у будь-якому виданні)

² Факультативно.

Моніторинг

Тестування за модулем

ТЕМА 5: РИМСЬКА ЛІРИКА.

План

- ✓ Загальна характеристика римської літератури кінця Республіки. Діяльність гуртка неотериків.

Гай Валерій Катулл Веронський

- ✓ Життєвий шлях і особливості творчості Катулла. Катулл і неотерики. “Неготіум” і “отіум” неотериків як модель майбутньої всесвітньої літературної дихотомії: а) література заангажована – б) література як “мистецтво для мистецтва”.

Публій Вергілій Марон (рання творчість)

- ✓ Вергілій. “Георгіки” як дидактичний епос. Гесіод і Вергілій: спільне та різне в дидактизмі творів.
- ✓ Вергілій. “Буколіки”. IV еклога: християнство до християнства? Буколістичний струмінь у всесвітній літературі. Чому в “Божественній комедії” провідником Данте по християнському Пеклу є саме поганин Вергілій?

Практичне завдання

Знайти у віршах Катулла Веронського конкретні приклади втілення творчої концепції “отіуму”

Джерела:

- ✓ “Антична лірика” (у будь-якому виданні)
- ✓ Антична література: Хрестоматія / Упор. О.І.Білецький (у будь-якому виданні)
- ✓ Антична література // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури, 1998. – № 1. – С.51-54.

Моніторинг

Читання студентом обраного римського вірша напам’ять.

**ТЕМА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ: ПАРОДІЙНИЙ
("БАТРАХОМІОМАХІЯ")
І ДИДАКТИЧНИЙ ЕПОС (ГЕСІОД. ЕЗОП)**

- «Батрахоміомахія» як пародійна паралель до „Іліади” і „Одіссеї”.
- Питання про причини і засоби дегероїзації гомерівських поем.
- Питання про авторство «Батрахоміомахії».
- Гесіод як творчий “суперник” Гомера.
- Поема “Роботи і дні”: проблематика та художні особливості.
- Вставний фрагмент про солов’я і яструба як прообраз байки і зародок стрижневого мотиву всесвітньої літератури *“на світі здавна так ведеться, що вищий перед нижчим гнеться” (“у сильного всегда бессильный виноват”)*.
- Гесіодова періодизація історії людства (“золота доба”, “срібна доба” і т.д.), її морально-дидактичний сенс та культурне відлуння.
- Байка як дидактичний жанр античної літератури.
- Езоп – легендарний античний байкар. Його роль у розвитку жанру байки у всесвітній літературі.

Формальні особливості, провідні мотиви, головні герої та літературне відлуння езопових байок. “Езопова мова” у всесвітній літературній традиції.

VI. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Література Стародавньої Греції			
Пізній античний роман. Еллінський роман. Римський роман.	Самостійна робота	5	I- III

ТЕМА: ПІЗНІЙ АНТИЧНИЙ РОМАН

План

Еллінський роман

- Лонг. Психологічний пасторальний роман «Дафніс і Хлоя»: стилістичні особливості, проблематика, система образів.
- “Дафніс і Хлоя” Лонга як яскравий взірець буколістичної літератури. Буколіка і пастораль.
- Причини суперечливої оцінки «Дафніса і Хлої» класиками світової літератури, його відлуння в пізнішій культурі.

Римський роман

Петроній**

- Роман «Сатири» («Сатирикон») Петронія Арбітра як джерело сюжетів, образів і тем всесвітньої літератури (Боккаччо, Лафонтен, Вольтер та ін.).
- Відсутність позитивного героя і всеосяжний скепсис як характерна особливість “Сатир” і провістя сатиричного струменя в літературі Нового часу.

Апулей

- “Метаморфози, або Золотий віслик” Луція Апулея як античний авантюрний роман, особливості його стилю.
- Функція чарівних перетвілень (метаморфоз) у творі та сенс його заголовку.
- Літературне відлуння твору Апулея (Боккаччо. “Декамерон” (2-га новела 5-го дня; 9-та новела 5-го дня); фольклорні паралелі: “Амур і Психея” – казки про зачарованих царевичів і т.д.).

Практичне завдання

Знайти в античному романі “Дафніс і Хлоя” мандрівні сюжетні схеми (підкинуте дитя, розпізнавальні знаки, випробування і винагорода за них тощо) і порівняти їх зі схемами античної драми. Аргументувати свої спостереження цитатами з конкретних художніх текстів.

Джерела:

- Лонг. “Дафніс і Хлоя” (у будь-якому виданні).
- Апулей. “Метаморфози” (“Золотий віслюк”).
- Антична література: Хрестоматія / Упор. О.І.Білецький (у будь-якому виданні)

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Історія зарубіжної літератури» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	1	1
2.	Відвідування семінарів	1	5+1	6
3.	Робота на семінарському занятті	10	5	50
4.	Практична робота	10	1	10
5.	Самостійна робота	1	5	5
6.	Модульна контрольна робота	25	1	25
Максимальна кількість балів – 97, коефіцієнт – 1,61				

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за сто-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасне виконання навчальних завдань;
- повний обсяг виконання завдання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність та оригінальність виконаного завдання;
- творчий підхід у виконання завдань, ступінь засвоєння матеріалу;
- ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- **Словесні:** лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- **Наочні:** спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій з мультимедійними презентаціями;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби контролю (2 комплекти друкованих завдань для модульної контрольної роботи).

XI. ПІДСУМКОВИЙ МОНІТОРИНГ

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО КУРСУ

I. Література Стародавньої Греції

1. Загальна характеристика та періодизація давньогрецької літератури.
2. Еллінський фольклор і міфотворчість. Основні цикли (кікли) еллінських міфів та їхній вплив на літературу.
3. Загальна характеристика архаїчного періоду еллінської літератури. “Гомерівське питання”.
4. Гомер. “Іліада”: історична основа, проблематика, система образів, художні особливості.
5. Гомер. “Одіссея”: проблематика, система образів, художні особливості.
6. Гесіод. Поема “Роботи і дні”: проблематика, система образів, художні особливості.
7. «Батрахоміомахія» - пародійна паралель до “Іліади”. Питання про авторство «Батрахоміомахії».
8. Езоп - легендарний античний байкар. Його роль у розвитку жанру байки у всесвітній літературі.
9. Еллінська лірика, її провідні жанри та найголовніші представники.
10. Особливості творчості Сапфо (або Алкея, Анакреонта, Алкмана, Тіртея, Архілох – одного з ліриків, за вибором студента).
11. Походження та особливості еллінської драми.
12. «Поетика» Арістотеля і теорія драми (зокрема – поняття «катарсис», «мімезис»).
13. «Батько трагедії» Есхіл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Прометей прикутий» («Перси», або трилогії «Орестея» – одного твору за вибором студента).
14. Софокл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Едіп-цар/тиран» (або «Антигона» – за вибором студента).
15. Еврипід. Проблематика, композиція, система образів, літературне відлуння трагедії «Медея» (або «Іпполіт» – за вибором студента).
16. Рання («політична») аттична комедія. Арістофан. Проблематика, система образів комедії «Лісістрата» (або «Хмари», «Жаби», «Вершники» – однієї, за вибором студента).

17. Пізня («сімейно-побутова») аттична комедія. Менандр. Загальна характеристика комедії «Третейський суд» (або «Відлюдник» - за вибором студента).
18. Плутарх. Нарис життя та особливості творчості. Загальна характеристика «Порівняльних життєписів».
19. Лонг. Психологічний пасторальний (буколістичний) роман «Дафніс і Хлоя»: стилістичні особливості, проблематика, система образів.

II. Література Стародавнього Риму

20. Особливості та періодизація давньоримської літератури. Вплив на неї еллінської культури.
21. Плавт. Композиція, проблематика та система образів комедії «Скарб» (або «Псевдол» – за вибором студента).
22. Теренцій. Композиція, проблематика та система образів комедії «Свекруха» (або «Брати» – за вибором студента).
23. Загальна характеристика римської літератури кінця Республіки. Діяльність гуртка неотериків. Особливості творчості Катулла.
24. Період становлення Імперії або «доба Августа» - «золота доба» давньоримської літератури. Діяльність гуртка Мецената.
25. Вергілій. Нарис життя та особливості творчості. «Буколіки», «Георгіки»: загальна характеристика.
26. Вергілій. «Енеїда»: творча історія, проблематика, система образів, літературне відлуння. Вергілій і Гомер.
27. Овідій. Нарис життя та особливості творчості. Лірика. Поєми. Художні особливості «Метаморфоз».
28. Гораций. Нарис життя та особливості творчості. «Послання до Пізонів» та ода «До Мельпомени» («Пам'ятник»), їхнє відлуння в світовій літературі.
29. Апулей. Роман «Золотий віслик»: загальна характеристика.
30. Загальна характеристика античної літератури, її історичне значення. Найвидатніші українські перекладачі античних авторів.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

І. ХУДОЖНІ ТВОРИ ДЛЯ ОBOB'ЯЗКОВОГО ТЕКСТУАЛЬНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

<ul style="list-style-type: none"> • Гомер. “Іліада”. “Одіссея”. • Гесіод. “Роботи і дні”. • «Батрахоміомахія». • Езоп. Байки. • Тіртеї. Лірика. • Архілох. Лірика. • Алкеї. Лірика. • Сапфо. Лірика. • Алкман. Лірика. • Анакреонт. Лірика. • Есхіл. “Прометей прикутий”. • Софокл. «Едіп-цар». “Антигона”. • Еврипід. “Медея”. • Арістофан. “Хмари”. “Лісістрата”. • Менандр. “Третейський суд” (або інша). • Геродот. “Історія”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Плутарх. “Порівняльні життєписи”. • Арістотель. “Поетика”. • Лонг. “Дафніс і Хлоя” • Плавт. “Скарб”. • Теренцій. “Свекруха” (або інша). • Катулл. Лірика. • Вергілій. “Буколіки”. “Георгіки». «Енеїда”. • Горацій. «До Пізонів» «До Мельпомени». • Овідій. “Метаморфози”. “Сумні елегії”. • Петроній. «Сатири» («Сатирикон»). • Апулей. “Метаморфози” («Золотий віслик»).
--	--

ІІ. КРИТИЧНА ЛІТЕРАТУРА. ІНТЕРНЕТНІ ДЖЕРЕЛА.

- Антична література // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури, 1998. – № 1
- Антична література: Хрестоматія / Упор. О.І.Білецький. – К.: Радянська школа, 1968
- Античная литература: Учебник для педагогических институтов / Под ред. А.А.Тахо-Годи. – М.: Просвещение, 1986
- Библиотека всемирной литературы (БВЛ). – М.: Художественная литература: відповідні томи серії № 1 (Литература Античности).
- Библиотека світової літератури (БСЛ). – Харків: Фоліо (відповідні томи; серія за ред. Д.С.Наливайка).

- Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Пер. з англ. під загальною редакцією Р. Семківа / Гаролд Блум — К.: Факт, 2007. — 720 с. — (Сер. «Ви сока полиця»)
- Боннар А. Греческая цивилизация. –М.: Искусство, 1995 (пер. с фр.)
- Від античності до класицизму: Хрестоматія. – К.: УАВЗЛ, 2000
- Дафніс і Хлоя // Пізній еллінський роман. – Дрогобич: Коло, 2004 (серія “Бібліотека античної літератури” (БАЛ) за ред. М.І.Борецького)
- Дюрант В. Цезарь и Христос. – М.: КРОН-ПРЕСС, 1995 (пер. с англ.)
- История всемирной литературы. – Т. 1. – М.: Наука, 1983
- Ковбасенко Ю. І. Антична література : навчальний посібник. – Вид. 4-те, перероб. і доповн. / Юрій Іванович Ковбасенко: – К.: КУБГ, 2015. – 256 с. (<http://elibrary.kubg.edu.ua/15676/>)
- Ковбасенко Ю. І. «Сини вічності і слави» : мотив “*exegi monumentum*” у творчості В. Шекспіра та його наступників / Юрій Іванович Ковбасенко // Ренесансні студії / гол. ред. Торкут Н. М. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2016. – Вип. 25-26. – С. 188-201
- Ковбасенко Ю.І., Тверітінова Т.І., Євтушенко С.І. Антична література: Методична лоція для студента. – К.: Вид-во КМПУ «Університет», 2009.
- Лосев А.Ф. Очерки античного символизма и мифологии. – М.: Мысль, 1993
- Мифы народов мира: Энциклопедия: В 2-х тт. – М.: Российская энциклопедия, 1994
- Мегела І. Ейдоси літературознавчого дискурсу : монографія / Іван Петрович Мегела. – К.: Либідь, 2016. – 408 с.
- Пащенко В.І, Пащенко Н.І. Антична література. – К.: Либідь, 2001.
- Содомора А. О. Менандр. Історія одного перекладу, або Моя перша книжка. – Львів : Літопис, 2017. – 526 с.

**Робоча програма навчального курсу
“ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ :
ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ”**

Укладач: *Ковбасенко Юрій Іванович*, завідувач кафедри світової літератури Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, професор.

К 72 Історія світової літератури : Історія зарубіжної літератури: Програма навчальної дисципліни / Укладач Ю.І. Ковбасенко. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 26 с.